

Vuoden 2021 tilintarkastus- ja arviointikertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapaudesta päättäminen tilikaudella 1.1.-31.12.2021

Hallitus 25.03.2022 § 22

Esittelijä
Valmistelijat

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Controllerit Iina Kuutti ja Paula Mäkilaurila, puh. 09 15611

Tilinpäätös 2021

Kuntalain 113 § mukaan kuntayhtymän hallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se yhtymäkokouksen käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys yhtymäkokouksen hyväksymien sitovien tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kuntayhtymän hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Toiminta

Talousvettä pumpattiin verkostoon 96,0 milj. m³, mikä vastaa edellisen vuoden tasoa. Tuotettu vesi oli hyvälaatuista. Se täytti talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja -tavoitteet sekä HSY:n omat laatuvaatimukset. Vettä tuotettiin kahdella pintavesilaitoksella ja yhdellä pohjavesilaitoksella.

Veden laskutettu määrä 75,6 milj m³ jäi 0,2 % edellisen vuoden tasosta. Kahtena peräkkäisenä koronapandemian vuonna veden laskutettu määrä on pudonnut. Asukasmäärän kasvu pääkaupunkiseudulla on maltillisempaa kuin aiempina vuosina (ennakkotieto 0,7 %). Laskutuksen osuutta pumppauksesta ei tule tarkastella vuositasolla arviolaskutuksen vuoksi. Uusi laskutusjärjestelmä oli ensimmäisen vuoden täysimääräisenä käytössä.

Vuonna 2021 käsiteltiin jätevedettä kokonaisuudessaan 139,9 milj. m³, joka on 8,3% vähemmän kuin edellisenä vuonna. HSY:n jätevedenpuhdistamot saavuttivat ympäristölupamääräysten mukaisen toimintatason ja ympäristölupamääräyksiä tiukemmat HSY:n omat tonnipoijaiset tavoitteet saavutettiin. Typen osalta biologinen prosessi kärsi kylmistä vuotovesistä ja keväällä lumen sulannasta, mutta sisäinen tonnipoijainen tavoite kyettiin alittamaan n. 130 tonnilla. Sekä Viikinmäen että Suomenojan jätevedenpuhdistamon tulokset olivat vuonna 2021 OCP-indeksillä mitattuna erittäin hyviä. Suomenojalla ja Viikinmäessä ei ollut vuoden aikana laitosisoituksia. Jätevedenpuhdistuksen kuormitus mereen vuonna 2021 fosforin osalta oli 25,7 tonnia (tavoite 38 tonnia) ja typen osalta 1070 tonnia (tavoite 1200 tonnia).

Vuoden 2021 aikana jätehuollossa tehtiin yhteensä noin 8,6 miljoonaa jäteastiatyhjennystä. Tyhjennysten kokonaismäärä oli noin 100 000 kpl suurempi kuin talousarvio. Jäteastioiden kokonaistyhjennysmäärä pysyi

vastaavalla tasolla kuin vuonna 2020. Kappalemääräisesti suurin muutos jäteastiatyhjennyksissä tapahtui sekajätteessä, jossa tyhjennysten määrä laski vuoteen 2020 verrattuna noin 278 000 kpl (- 5,5 %). Tätä muutosta kompensoi kuitenkin materiaalihyödynnettävien jättejakeiden kasvu. Muovipakkausten tyhjennysmäärät kasvoivat noin 100 000 kpl (+4,8 %) verrattuna vuoteen 2020, kartonkipakkausten tyhjennysmäärä noin 95 000 kpl (+9,5 %), lasipakkausten tyhjennysmäärä noin 12 500 kpl (+11 %), pienmetallin tyhjennysmäärä noin 13 500 kpl (+11,5 %). Tämän lisäksi aloitettiin pakkausten monilokerokeräys 31.5.2021, joka liittyi jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoite-eräjen muutokseen. Pakkausten monilokeroastioita tyhjennettiin yhteensä noin 72 400 kpl loppuvuoden aikana. Tuote on tarkoitettu 5-9 huoneiston kiinteistöille, joiden jätteiden tuotto on pienekköä. Astiassa kerätään kartonki-, muovi- ja lasipakkauksia sekä pienmetallia. Biojätteen sekä sako- ja umpikaivolietteen tyhjennysten lukumäärät pysyivät vastaavalla tasolla vuoteen 2020 verrattuna.

Vuonna 2021 Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa vastaanotettiin noin 280 000 tonnia jätettä, joka on 24 % vähemmän kuin vuonna 2020. Kokonaisjättemäärä oli noin 13 % pienempi kuin talousarviota tehdessä arvioitiin. Vuodelle 2021 tiedettiin kokonaisjättemäärän laskevan, mutta lasku oli ennakoituakin suurempaa. Vuonna 2021 vanhan kaatopaikan muotoilutäyttö oli loppumassa ja muulle kuin kunnan vastuulla olevalle biojätteelle tuli uusi käsittelijä, lisäksi vuonna 2021 ei otettu enää vastaan pilaantuneita maita kuin akuuttien öljyvahinkojen suhteen. Biojätettä vastaanotettiin yhteensä 50 973 tonnia vuonna 2021. Biojätteen määrä laski edellisvuoteen verrattuna noin 7 %.

Sortti-asematoiminnassa Kivikon, Konalan, Jorvaksen, Ruskeasannan, Ämmässuon Sortti-asemilla ja Koivukylän Sortti-pienasemalla kävi vuonna 2021 yhteensä 567 313 asiakasta. Asiakasmäärät laskivat 2,5 prosenttia edeltävään erityisen suureen kasvuvuoteen verrattuna. Sortti-asemilla vastaanotettiin 95 160 tonnia jätettä, josta kierrätettiin tai energiana hyödynnettiin muualla kuin jätevoimalassa 77 500 t.

HSY seuraa reaaliaikaisesti pääkaupunkiseudun ilmanlaatua 11 mittausasemalla seitsemässä pysyvässä mittauspisteessä ja neljällä siirrettävällä asemilla. Lisäksi Uudenmaan ilmanlaatua seurataan sekä pysyvällä että siirrettävällä asemalla. HSY:n ilmanlaadun mittausverkossa on myös useita kymmeniä sensori- ja keräinpisteitä ympäri pääkaupunkiseutua. Vuodesta 2021 ilmanlaadun mittausasemien rinnalla toimii uusi HSY:n sensoriverkko, jossa käytetään sensoreita tihennettyyn ilmanlaadun seurantaan pääkatujen ja -väylien varsilla. Vuonna 2021 työmaapölyä mitattiin kolmessa eri kohteessa Espoossa, Helsingissä ja Vantaalla. Uudellamaalla toteutettiin ilmanlaadun seurantaan liittyvä bioindikaattoritutkimus (jäkäläkartoitus).

Tuloslaskelma

HSY:n toimintatuotot tilikaudella 2021 olivat 399,5 miljoonaa euroa, josta 291,8 miljoonaa oli vesihuollon ja 98,3 miljoonaa jätehuollon myyntituottoja. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen sekä ilmastoinfon toiminnan kulujen kattamiseksi jäsenkunnilta perityt kuntaosuudet olivat 4,3 miljoonaa. Muita tuottoja kertyi 5,1 miljoonaa euroa.

Valmistus omaan käyttöön sisältää vesihuollon investointihankkeiden toteuttamiseen liittyvät, taseeseen aktivoidut henkilöstökulut 2,3 miljoonaa euroa.

Toimintakulut olivat 189,6 miljoonaa euroa (TA 194,3 milj), josta henkilöstökulut 48,9 miljoonaa, palvelujen ostot 96,4 miljoonaa,

materiaalihankinnat 30,0 miljoonaa ja muut toimintakulut 14,3 miljoonaa euroa.

Toimintakate oli 212,2 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 65,3 miljoonaa euroa, josta rahoitustuotot olivat 2,6 miljoonaa, rahoituskulut 67,9 miljoonaa euroa.

Vuosikate oli 146,9 miljoonaa euroa.

Taseen pysyvistä vastaavista tehtävät poistot olivat 107,1 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 39,8 miljoonaa ylijäämäinen.

Tilikauden tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 37,2 miljoonaa ylijäämäinen

Investoinnit

Investointien toteutuma (netto) oli 232,4 miljoonaa euroa (muutettu talousarvio 257,8 milj.). Tästä vesihuollon investoinnit olivat 211,1 milj., jätehuollon 19,6 milj., seutu- ja ympäristötiedon 0,1 milj. ja muut investoinnit 1,5 milj. euroa.

Sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Yhtymäkokous hyväksyi 13.11.2020 HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2021 - 2023 sekä talousarviovuotta 2021 koskevat sitovat määrärahat. Yhtymäkokous 19.11.2021 hyväksyi sitovien investointimäärärahojen muutoksen. Alla on esitetty luvut yhtymäkokouksen hyväksymä muutos huomioiden. Vuoden 2021 sitovat määrärahat eivät ylittyneet.

- investointimenoissa (netto), jossa toteutuma oli 232,4 milj. euroa ja määräraha 257,8 milj. euroa sekä
- toimintakuluissa, jossa toteutuma oli 189,6 milj. euroa ja määräraha 194,3 milj. euroa

Tulorahoituksen riittävyys ja lainakanta

Vuonna 2021 vuosikate oli 146,9 miljoonaa euroa, joka ei riittänyt kattamaan kuntayhtymän lainojen lyhennyksiä ja investointitasoa. Tilikauden aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 156 miljoonaa. Vanhoja lainoja lyhennettiin 54 miljoonalla. Lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja (kuntatodistusohjelma) nostettiin tarpeen mukaan. Tilikauden päättyessä lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja oli 90 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

HSY:n henkilöstömäärä nousi 31.12. tilanteessa 7 henkilöllä edellisestä vuodesta. Henkilöstön keskimääräinen määrä vuoden aikana oli henkilötövuosina 802,8 htv, joka oli 42,8 htv:ta pienempi kuin henkilöstösuunnitelman mukainen määrä 845,6 htv

Konserni

Tilinpäätökseen sisältyy konsernitilinpäätös, johon on yhdistelty HSY:n tytäryhtiöt Pääkaupunkiseudun Vesi Oy, Uudenmaan Voima Oy ja HSY Holding Oy sekä osakkuusyhteisöt Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun

Tytäryhtiöiden toiminta tilikaudella 2021

Pääkaupunkiseudun vesi Oy

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n päätehtävä raakaveden toimittaminen osakkaille oli normaalilla tasolla. Vuosi 2021 oli hydrologisilta olosuhteiltaan normaali ja veden laatu Päijänteessä oli hyvä erityisesti pääkaupunkiseudun vedenhankinnan kannalta keskeisellä eteläisellä alueella, huolimatta muun muassa valuma-alueen runsaista humuksen huuhtoutumista. Vettä johdettiin Päijänne-tunnelissa toimintavuoden aikana yhteensä 112,6 milj. m³, siitä 107,9 milj. m³ oli liittyjille toimitettua vesilaitosten raakavettä ja 4,7 milj. m³ vesistöihin pumpattua lisävetä. Kalliomäen voimalan energiatuotanto oli normaalilla tasolla. Yhtiön tehtävät hoidetaan pääsääntöisesti HSY:n toimesta. Vuodelle 2022 ei odoteta toimintaan olennaisia muutoksia.

Uudenmaan Woima Oy

Uudenmaan Woima Oy on HSY:n ja Rosk'n Roll Oy Ab:n omistama yhtiö, jonka toimialana on Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan polttokapasiteetin ja jätteenkäsittelypalvelun myynti. Yhtiön myymä polttokapasiteetti vuonna 2021 oli 108 950 tonnia. Uudenmaan Woiman vastaanottama jätemäärä vuonna 2021 oli yhteensä 100 617 tonnia. Tästä määrästä 1 078 tonnia ohjattiin huoltoseisokkien aikana Ämmäsuolle välivarastoon.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalain 115 § mukaan kuntayhtymän toimintakertomuksessa on esitettävä selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

HSY:n toimialat ja tulosalueet antoivat osana tilinpäätösprosessia selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kuntalain selontekoa koskevien vaatimusten mukaisesti. Yhteenveto johtopäätöksineen on esitetty toimintakertomuksessa.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

a. esittää yhtymäkokoukselle, että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- poistoeroa jätehuollossa vähennetään 591 930,00 euroa
- yhteisövero kirjataan vesihuollossa 3 217 545,75 euroa
- tilikauden ylijäämä 37 217 420,55 euroa kirjataan taseen edellisten vuosien yli-/alijäämätilille,

b. hyväksyä omalta osaltaan sekä allekirjoittaa tilinpäätöksen ja jättää sen tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa sen tilintarkastuksen jälkeen yhtymäkokouksen käsiteltäväksi.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Tarkastuslautakunta 19.04.2022 § 44

14/00.01.013.0133/2022

Vuoden 2021 toiminnan ja talouden arviointi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lisäksi lautakunnan tehtävänä on kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunta on laatinut asiasta HSY:n yhtymäkokoukselle arviointikertomuksen.

Tilintarkastuskertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapaudet

Kuntalain 123 §:n nojalla HSY:n tilintarkastajien on annettava yhtymäkokoukselle kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

Tilintarkastuskertomuksen valmistelusta yhtymäkokouksen käsittelyyn huolehtii tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan on tehtävä oma päätösehdotuksensa yhtymäkokoukselle niistä toimenpiteistä, joihin tilintarkastuskertomus, siinä tehdyt muistutukset sekä hankitut selitykset ja lausunnot antavat aihetta. Tarkastuslautakunta ei päätösehdotuksessaan ole sidottu tilintarkastajan esitykseen, vaan voi harkita asiaa kaiken hankkimansa selvityksen perusteella.

HSY:n tilintarkastuksesta on vastannut KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö, joka on 5.4.2022 luovuttanut tarkastuslautakunnalle tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2021. Tarkastuskertomuksessa esitetään tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Päätösehdotus (pj)

Tarkastuslautakunta päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että se

- a. merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen HSY:n vuoden 2021 toiminnasta ja taloudesta sekä lähettää sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten HSY:n hallitukselle,
- b. kehottaa hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksen toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on ryhdytty,
- c. merkitsee tiedoksi HSY:n tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2021, sekä
- d. päättää myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1. - 31.12.2021.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti ehdotuksen mukaan.

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää

a. merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen HSY:n vuoden 2021 toiminnasta ja taloudesta sekä lähettää sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten HSY:n hallitukselle,

b. kehottaa hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksen toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on ryhdytty,

c. merkitä tiedoksi HSY:n tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2021, sekä

d. vahvistaa vuoden 2021 tilinpäätöksen ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1. - 31.12.2021,

e. että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- poistoeroa jätehuollossa vähennetään 591 930,00 euroa
- yhteisövero kirjataan vesihuollossa 3 217 545,75 euroa
- tilikauden ylijäämä 37 217 420,55 euroa kirjataan taseen edellisten vuosien yli-/alijäämätilille.

Päätös

Yhtymäkokous päätti hyväksyä ehdotuksen.